

afdelinger er en fordel. Familiesamtaler med de indlagte forældre og deres børn har vist sig at være en velegnet metode, men den kræver en særlig ekspertise. Erfaringerne peger på, at samtalerne skal ske med udgangspunkt i psykiatrien.

Der har løbende været adskillige privatfinansierede projekter og forsøg inden for området. Senest har Psykiatrifonden iværksat et børneprojekt, som bl.a. omfatter børnevenlige rum på psykiatriske afdelinger, samtalegrupper m.m. Disse tiltag hilses velkommen. Problemet med disse tiltag er imidlertid, at der fokuseres på en smallere målgruppe, at der ikke eksisterer samme garanti for kontinuitet, og at f.eks. de kommunale handlemuligheder ikke kan inddrages.

Et helhedssyn på disse belastede familier kræver specialviden fra flere faggruppers side: psykiatri, psykologi, behandlingscentre og socialvæsen. At kombinere denne viden til glæde for hele familien kræver samarbejdsstrukturer, der sjældent er til rådighed i dag. Dilemmaet er – groft sagt – at de psykiatriske institutioner og behandlingscentre for substansmisbrug har handlemulighederne, mens socialforvaltningerne har handlemulighederne. Det tværsektorielle samarbejde har vist sig ikke at fungere tilfredsstillende. Socialforvaltningernes begrænsede indsigt i psykiatri og børnepsykiatri, de psykiatriske afdelingers og distriktscentrenes begrænsede indsigt i familie- og børneorienteret behandling og de relativt få og ofte noget isolerede børne- og ungdomspsykiatriske afdelinger nødvendiggør en tværfaglig indsats, hvis det skal lykkes at samordne et så kompliceret felt til en fælles indsats.

Det er afgørende, at tilbuddet om støtte kan accepteres af forældrene, og at der kan opbygges et tillidsfuldt samarbejde både om behandlingen af forældrenes psykiske sygdom, om forældre-børn-forholdet og om eventuelle sociale hjælpeforanstaltninger. Det er afgørende for troværdigheden af indsatsen, at det faktisk er muligt at etablere de relevante hjælpeforanstaltninger (f.eks. professionelle dagplejemødre, støttepædagoger i daginstitutionerne, hjemmehjælp, aflastningsfamilie, professionelle plejeforældre, økonomisk støtte til løsning af familiernes evt. sociale og arbejds/uddannelsesmæssige problemer). Dette tydeliggør nødvendigheden af, at socialforvaltningernes handlemuligheder inddrages, selv om dette beslut-

ningsforslag fokuserer på de psykiatriske institutioner og behandlingscentre for substansmisbrugere.

En dansk registerbaseret undersøgelse af to fødselsårsgange (1966 og 1973) har vist, at 7,8 pct. af børnene havde oplevet, at en af forældrene eller begge forældre (hvilket dog er sjældent) havde været indlagt på en psykiatrisk afdeling. Ca. 25 pct. af alle patienter på en psykiatrisk afdeling har børn mellem 0 og 18 år, og en screening på godt halvdelen af de distriktspsykiatriske centre af det samlede antal patientforældre viste, at 62 pct. af de 0-18-årige børn boede hos den psykisk syge mor eller far.

Sundhedsstyrelsen anslår, at der hvert år fødes 50 børn af narkomaner. Ifølge Socialforskningsinstituttets undersøgelse »Risikofaktorer i barndommen« (1999) har 2,9 pct. af en fødselsårgang en far og 1,7 pct. en mor, der har været indlagt med en alkoholrelateret lidelse. Dertil kommer, at 0,2 pct. af en årgang har en mor og 0,15 pct. har en far, der har været indlagt med en narkotikarelateret lidelse. I alt oplever 4,9 pct. af en fødselsårgang således, at en forælder indlægges for substansmisbrug.

Omfanget af denne gruppe af børn er ikke opgjort samlet, og ovenstående tal kan ikke give noget endeligt billede, da der må formodes at være et vist sammenfald mellem de forskellige grupper. Tallene afslører heller ikke, at der er forskel på, hvor store forældrenes problemer er, eller hvor megen bistand de forskellige børn behøver. Tallene afslører imidlertid, at der er tale om et reelt og omfattende problem, som kræver handling.

I forbindelse med satspuljeforhandlingerne for 2004 er der afsat 20 mio. kr. til en styrket tværfaglig indsats over for børn af misbrugere og sindslidende. Disse midler skal dels finansiere identifikationen af de patienter, som er forældre, hos alle landets behandlende myndigheder, dels sikre, at bl.a. samtalegrupper for børn af misbrugere og sindslidende udbredes, så der findes tilbud over hele landet. Forslaget er således en opfølgning på de netop afsluttede satspuljeforhandlinger for 2004.

Forslagsstillerne foreslår, at der afsættes yderligere 80 mio. kr. til ordningen, og at det efterfølgende evalueres, om de afsatte midler svarer til opgavens omfang.